

Křížová cesta manželů

Drazí přátelé, v tomto týdnu bych Vám rád předložil křížovou cestu se zaměřením na manžele. Znovu bych nezaměřoval naši pozornost na Ježíšovo utrpení, ale spíše bych přemýšlel o tom, jak jsou jednotlivá zastavení této Ježíšovy cesty také zastaveními našimi.

První zastavení – soud

V prvním zastavení křížové cesty vidíme Ježíše před soudem. Všichni jsou proti jednomu! Evangelisté nám to zdůrazňují dvěma způsoby. Říkají, že se učedníci rozutekli a také, že velekněží a starší lidu podplatili lidi, aby chtěli propustit Barabáše. To, že by v Pilátově paláci byla soudu přítomna i Maria nebo některý z Ježíšových učedníků (Jan), jsou jen legendy, jsou to jen výjevy z jednotlivých filmů. Nic takového v evangeliích nemáme. Soud je tedy postaven na principu – všichni proti jednomu. A to až do té míry, že lidé křičí, že radši chtějí propustit vraha!

V křesťanském prostředí by naopak mělo platit tajemství Trojice, nebo případně ono mušketýrské „všichni za jednoho“. Tedy ne všichni proti jednomu, ale všichni za jednoho. Zvláštním způsobem to pak má platit o rodině. Partneri nemohou být těmi, kteří stojí proti sobě, ale naopak musí být těmi, kteří stojí při sobě.

Můžeme přemýšlet, která ze dvou variant je pravdivá o našem partnerském vztahu (případně o naší rodině – to ale dnes nechceme tolik zdůrazňovat). Mohou ti, kteří nás vidí zvenčí, vnímat jako ty, kteří stojí za sebou? Anebo se dostáváme do situací, kdy před ostatními svého partnera pomlouvám, kdy ho shazuji, zesměšňuji...?

Bohužel, čas od času přicházejí situace, kdy okolí dokáže jednoho poštvat proti druhému. Častokrát se to děje ve vlastních rodinách, kdy jedna rodina (rodiče svého dítěte) štvě své dítě proti svému partnerovi, a dotyčný se staví na stranu svých rodičů.

Partner má být tím, kdo se na mě může vždy spolehnout. Ano, může být pravda to, co o něm ostatní říkají, ale přesto já musím stát na jeho straně. Nemohu se stavět na stranu druhých. V tuto chvíli totiž nejde o pravdu, ale jde o náš vztah. Ano, ostatní mohou mít pravdu, a já ji nemusím vyvracet. Ale to rozhodně neznamená, že nechám ostatní o svém partnerovi takto mluvit, případně že se k nim připojím.

O co smutnější ještě je, když rodič pomlouvá a shazuje svého partnera před dětmi. Častokrát se tak extrémním způsobem děje při rozvodu, či po něm, kdy rodiče takto soupeří o dítě. Ale bohužel k tomu častokrát dochází i v případech, kdy rodina „funguje“. Kdy rodič staví na odiv nedostatky svého partnera a s dětmi je propírá, místo aby se svého partnera zastával.

První zastavení nás vede k tomu, abychom si znovu uvědomovali, co to znamená v celé své šíři i hloubce ono tajemství – už nejsou dva, ale jsou jedno.

Druhé zastavení – přijetí kříže

Když Ježíš mluví o učednictví, tak o něm nikdy nemluví jako o idylce. Naopak, Ježíš častokrát říká, že kdo chce být jeho učedníkem, ať vezme svůj kříž a následuje ho. Ježíš častokrát slibuje těm, kteří jsou jeho, kříž.

Kříž se nevyhýbá ani manželství. Mladí lidé, kteří vstupují do manželství, do něj častokrát vstupují s „ružovými“ brýlemi. Vstupují do něj s romantickými představami. Je vhodné si ale uvědomovat, že i pro ně platí Ježíšova slova o učednictví a o přítomnosti kříže. Je třeba vstupovat do manželství s tím, že je to kříž¹.

Mnoho manželství se dostává do krize nebo se rozpadá, protože se z manželství vytratila ona romantická rovina. Ti dva přestali být plni citů a začali prožívat všednodennost, která přináší své těžkosti, své kříže. Ale na tom není nic špatného, to k životu prostě patří. Časem se může stát (a většinou se to také stává), že manželství přestává být i onou všednodenností a začíná být určitým křížem. Zvláště v době krize středního věku... Lidé se opouštějí, protože už se nemají rádi, protože se spolu necítí šťastni – ve smyslu pocitů.

Je třeba zdůrazňovat, že když se dva lidé berou, neříkají, že se mají rádi, že k sobě něco cítí nebo neslibují, že k sobě budou něco cítit. Slibují, že se rozhodují milovat – chci! Slibují, že ponесou tento kříž manželství.

V přírodě je to nastaveno tak, že se střídají různá roční období. Jsou období, kdy všechno kvete. Jsou období, kdy je nádherné teplo, kdy svět vypadá nádherně. Jsou období podzimu, kdy příroda „vadne“. A je také čas zimy, čas chladu, větší tmy... Není obtížné milovat pláž v létě. Ale budeme ji mít rádi také v zimě? Není obtížné milovat druhého, když je vše bez problémů, ale budu ho mít rád také „v zimě“ našeho vztahu?

Manželství je křížem. Ne ve smyslu něčeho obtížného, něčeho, co nás zatěžuje. Je křížem ve smyslu, že je třeba jej vzít a nést ho, tak následovat Krista. Mnoho lidí opouští partnery v momentě, kdy to začíná být křížem. Odmítají uskutečňovat už! druhé zastavení křížové cesty.

A jak je to s námi? Dokážeme přijímat také to, že manželství je čas od času křížem?

---

¹ Nemyslím to nějak pesimisticky, nějak negativně, ale v horizontu učednictví.

Třetí zastavení – hádka

I manželství s sebou nutně přináší různé pády. Okamžiky, kdy se ti dva prostě nepohodnou, kdy se dostanou do sporu, kdy se pohádají. Jak taková hádka vypadá, pochopitelně závisí na tom, zda jsou ti dva cholericí, či flegmatici, zda spory řešit umí, či před nimi utíkají...

Hádka je vždy určitou bolestí. I když je dobré říci, že mnohdy je také radostným poselstvím toho, že těm dvou na sobě záleží – že se o těch věcech prostě chtějí bavit (nejhorší totiž je rezignace, kdy už mi ani spor s druhým za to nestojí).

Ježíš na své cestě několikrát upadl. Je třeba si uvědomit, že i v našem manželství několikrát upadneme. První pád bych právě nazval pádem hádky. A to ne ani tak z pohledu samotného sporu, ale z pohledu, že v takové hádce děláme častokrát různé „fauly“ vůči druhému.

Dovolil bych si hádku určitým způsobem přirovnat k válce. Když budeme hovořit o válce, budeme říkat, že je to krajní „řešení“, krajní situace, tedy ne řešení, které se užívá běžně (denno denně). Zároveň ale budeme zdůrazňovat, že i ve válce platí různá pravidla. Jsou odlišná od těch, která platí ve společnosti obvykle (žádný voják například nebude souzen za to, že v bitvě zastřelil nepřítele), ale přesto pravidla existují. Nesmí se střílet na toho, kdo se vzdává, nesmí se střílet na ty, kteří nesou zvláštní označení (lékaři, kněží...) a tak bychom mohli pokračovat.

Stejně tak můžeme říci, že i v hádce platí různá pravidla. V hádce například řešíme spor, který mezi námi je, žádný jiný. Do sporu tedy nemícháme věci dávno minulé nebo věci, které se v tuto chvíli neřeší – nenabalujeme onen spor. Rovněž tak v hádce také řešíme problém a nikoli útočíme na druhého. Cílem hádky není druhého znemožnit, porazit, ale s druhým se domluvit. Nadávky a urážky typu „ty krávo, ty jsi blbá, ty jsi nemožný...“ do hádky prostě nepatří. A tak bychom mohli v představování jednotlivých pravidel ještě pokračovat.

Ano, každé manželství se dostane do situace, kdy se ti dva pohádají. Kdy se dostanou do sporu. Ale z každého sporu je třeba povstat. Ne zdeptaní, ale rozhodnutí společně kráčet dál.

Čtvrté zastavení – setkání s partnerem

Velkým nebezpečím dnešní doby je to, že nemám čas na svého partnera. Že se s ním z důvodů různých povinností míjím. Těch důvodů může být mnoho.

Člověk častokrát nemá na svého partnera čas kvůli práci. Práce mnohdy dostává přednost před tím druhým. Pro své zaměstnání mnohdy nemáme čas věnovat se svému partnerovi. Když máme v práci nějaký výjimečný stav, pak klidně zůstáváme v práci i přesčas. Ve svých úvahách jsme prací mnohdy velmi zaměstnání. A zároveň častokrát nejsme schopni věnovat čas partnerovi. Jít s ním pravidelně do společnosti, na nějakou večeři, na nějakou procházku..., to jsou věci, pro které se nedokážeme obětovat tolik, jako pro práci, do které chodíme, nebo kterou vykonáváme.

S tím častokrát souvisí také otázka médií. Člověk, který přichází z práce, touží jen po tom, aby si mohl sednout do křesla, zapnout televizi a sedět u ní – nic nedělat. Nebo si sednout k počítači a u něj trávit čas. Kolik hodin trávíme u televize, kolik hodin trávíme u počítače, a kolik hodin trávíme s partnerem? Co mám vlastně radši?

Možná trochu překvapivě je velkým nebezpečím také rodina. Pro rodinu zapomínám na svého partnera. Ženy nemají častokrát čas na svého partnera v momentě, kdy se narodí dítě – maminka skáče jen kolem dítěte a vzájemnému vztahu nevěnuje dostatečnou energii. Muži se zase snaží zajistit dobré „hnízdo“ pro rodinu, staví po večerech a o víkendech baráky a pro tuto činnost nemají čas na své partnerky. Dům je pak postavený, ale není tam koho nastěhovat, protože rodina je v rozpadu.

Čtvrté zastavení nás musí nutně vést k tomu, abychom přemýšleli, zda věnujeme dostatek času svému partnerovi. Kdo má v mém životě přednost – zaměstnavatel, práce, televize, počítač, „rodina“? Co všechno dostává přednost před tím, abych se věnoval svému partnerovi?

Pokusme si třeba stanovit den, kdy budu se svým partnerem, kdy s ním půjdu na vycházku, do společnosti, na film, do divadla, na večeři... Muži, zkusme opouštět pohodlí obývacích pokojů, kde nám běží televize a radši jít do kuchyně pomáhat partnerce a přitom být spolu, povídat si...

Jednotlivé filmy nám představují, jak se Maria musela prodat k Ježíši přes zástup lidí. Ano, dostat se k partnerovi mnohdy také vyžaduje prodat se přes mnohé další věci. Ale je třeba k druhému se dostat, s druhým být.

Páté zastavení – pomoc

V druhém zastavení jsme přemýšleli o tom, zda dokážeme přijímat kříž manželství. Nyní je dobré přemýšlet o tom, zda jsme ochotni a schopni přijímat také kříž svého partnera.

Neexistuje vztah, ve kterém by byla dokonalá harmonie, v tom smyslu, že se vzali dva dokonalí lidé, kterým na druhém nic nevadí. Každý člověk je hříšný, každý má své nedostatky, své limity. Já i můj partner. Jak se chovám ke křížům svého partnera? Skáču mu po něm, když ho nese na svých ramenou, nebo jdu pod ten kříž, abych ho společně s ním nesl?

Vezměme to trochu ze široka. Partnera nám obvykle mohou vzít dvě postavy – zubatá, nebo nějaká fíflena. Jak se chováme tehdy, když nám jej bere zubatá? Opečováváme ho, staráme se o něj. Je až fascinující, kolik úsilí a mnohdy i kolik let se dokáží lidé takto starat o těžce nemocného či umírajícího partnera. Když nám ale bere manžela nějaká fíflena, pak o svého partnera mnohdy nepečujeme vůbec. Vztah se velmi rychle ukončuje.

Ona fíflena pak navíc mnohdy není postavou, která spadne z nebe. Je to postava, která se objeví v místě, kde se objevuje prázdnota. Jestliže muž přijde domů a tam od neupravené ženy dostává kartáč, co zase udělal špatně, jak je nemožnej..., a pak přijde do práce, kde se mu věnuje velmi pozorná sekretářka, je nasnadě, že muž se dostává do určitého pokušení (a můžeme to vnímat i obráceně). Takto sekretářka mu nebude říkat, co dělá špatně, ale naopak mu bude pochlebovat. Bude mu říkat, jak je výborný, výjimečný...

Proč to vše nyní říkáme? Páté zastavení by nás mělo vést k úvahám, jak přistupujeme k partnerovi. Jsme těmi, kdo mu neustále vyčítají chyby, nebo jsme naopak těmi, kteří mu s jeho slabostmi, s jeho křížem chtějí pomáhat? Nachází v nás pomocníka, či kritika, toho, komu stále něco vadí, s něčím není spokojený?

Rád bych v tuto chvíli připomněl sv. Ritu z Cascie, italskou světici, která může být pro mnohá manželství skutečným příkladem. Tato žena se přivdala do jedné významné rodiny, která ale zároveň sváděla boj o moc s jiným rodem. A mezi těmito dvěma rody začalo docházet k vraždám. Rita se snažila svého muže přemluvit, aby se na těchto vraždách nepodílel, ale neúspěšně.

Filmové zpracování nám pak předkládá jednu nádhernou scénu. Ritin muž se jednou v noci vrací z „vraždícího“ tahu. Rita se před ním zamkne v ložnici a odmítá ho vpustit. Celou noc pak bojuje v modlitbě, aby ráno vyšla a prosila svého muže o odpouštění. Ve chvíli, kdy byl ještě celý od krve, jej objala a vyjádřila, že jej přijímá. Manžel v tu chvíli sundal zakrvácenou košili, hodil ji před ženu a přikázal jí, aby košili vyčistila. Rita tak učinila. Začala nést kříž svého manžela. Časem se jí podařilo takovým přístupem manžela přimět k tomu, aby přestal s touto krevní mstou.

Slabost mého partnera, to není místo, kde se mám po partnerovi vozit, kde ho mám deptat. Naopak, je to místo, kde se v mnohem větší míře má projevovat má láska. Je to místo, kde se v míře daleko větší má naplňovat můj slib – slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost... Ne jen láska, úcta a věrnost ve smyslu pohlavního života. Ale láska, úcta a věrnost, která zahrnuje celý život, celou osobu.

Šimon byl donucen nést kříž – v těchto případech jsme i my mnohdy donuceni nést tento kříž.

Šesté zastavení – Veronika

Veronika byla tou, která udělala na křížové cestě něco zvláštního. Nikdo ji nenutil, nikdo jí neradil, nebyla to její povinnost. Neudělala nic výjimečného, nic, co by měnilo dějiny, nic, bez čeho by se Ježíš neobešel. Ale projevila svou pozornost.

Manželství není jen o plnění povinností. Není jen o nesení křížů z donucení – viz předchozí zastavení. Ale je také o pozornosti vůči druhému. O tom, že udělám něco, co je sice zdánlivě bezvýznamné, ale co hraje svou velkou úlohu.

Veronika byla za své jednání odměněna tím, že dostala roušku s otisknutou Kristovou tváří. Malý „bezvýznamný“ čin, který do ní² vtiskuje Kristovu tvář. Mohli bychom dokonce říci, že onen čin je mnohem významnější pro ni, než pro samotného Ježíše.

Partner je ten, komu mám častokrát podávat tuto roušku. Vyžaduje mnoho „bezvýznamných“ činů, které zdánlivě nic neznamenaají, ale které ve své podstatě vlastně mění mě. Do mého života se otiskuje tvář mého partnera.

O kom můžeme říci, že je na něm vidět, jak moc svého partnera miluje? Že je na něm vidět, jak moc je svého partnera plný...?

Opravdu s velkým respektem a s velkou úctou pohlížím na všechny ženy, které doma pravidelně vaří, které doma pravidelně uklízejí – konají věci, které nemění dějiny, ale které nechají do sebe otiskovat tvář svého partnera, své rodiny. Říká se, že každý porod se nějakým způsobem na ženě projeví. Její dítě je „vtištěno“ do jejího těla (vrásky, poporodní ztloustnutí, křečové žíly...). Něco podobného by mělo platit i o partnerech. Partner by neměl být na mé tělo vtisknut jen prstýnkem, či případně dalšími drahokamy, ale jeho „obraz“ by měl být na mém těle patrný i jiným způsobem...

---

² Význam jména Veronika bývá častokrát vysvětlován – ne etymologicky správně – jako spojení řeckého a latinského slova – vera ikona – pravá tvář

Sedmé zastavení – trpělivost

V pátém zastavení jsme uvažovali o tom, že náš partner má nedostatky a že je třeba mu s jeho křížem pomáhat. U sedmého zastavení je třeba uvažovat o tom, že tato pomoc rozhodně neznamená, že se můj partner změní.

Snad největším omylem, především mnoha žen, které vstupují do manželství, je představa, že si svého partnera změní. Něco jim na něm vadí, moc dobře to vědí, ale představují si, že až ho budou mít doma, že na tom zapracují a odnaučí ho tomu (případně naučí).

Lepší, než utíkat do těchto snů, je položit si spíše otázku, zda přijímám to, že s tímto budeme bojovat celý život. Vadí mi na něm něco? Pak by si dotyčný měl položit otázku, zda s tím dokáže žít, či nikoli. A pokud si odpovídá ano, pak by se s tím naučit žít prostě měl.

Pomáhat nést někomu kříž rozhodně neznamená, že dotyčný pod křížem již nepadne. Naopak. Na křížové cestě můžeme vidět, že více pádů je v té části, kde Šimon pomáhá Ježíši s křížem. Pomoc nezabavuje pádů. Pomoc nemění člověka. Pomoc mimo jiné znamená, že já budu mít trpělivost s jeho pády.

Mnohé výjevy křížových cest nám při Ježíšových pádech ukazují, jak jednají ti, kteří stojí kolem Ježíše – bijí ho důtkami, kopou do něj... Jak se chovám při pádu svého partnera já? Jsem jako ten kdo byl s ním pod křížem a pomáhal mu ho nést, pod tím křížem s ním, nebo stojím nad ním, křičím na něho, nadávám mu, kopu do něj...?

Není možné partnerovi vyčítat, že se nemění, že nedělá věci tak, jak to chci já. Je třeba mu být stále trpělivě na blízku.

Osmé zastavení – to on...

Jak je lehké vidět chyby na druhých. Jak je lehké plakat nad druhými. Jak je lehké vidět, že za všechno může můj partner. Neplačte nade mnou (nad druhým, nad partnerem), ale raději plačte nad sebou.

Obecně platí, že nejjednodušší způsob jak změnit svět, je změnit sám sebe. Je to nejzákladnější poučka. Tuto poučku můžeme aplikovat také na manžele. Chceš změnit svého partnera? Pak změň sám sebe.

Když budeme hovořit s lidmi, kteří se dostávají do rozvodové krize, budeme moci slyšet tisíce výpovědí, které začínají „to on...“. Za všechno může ten druhý. Případně, když budou chtít být kritičtí i k sobě, tak připustí, že i oni něco pokazili, ale to byla jen taková maličkost, ve srovnání s partnerem to nestojí ani za řeč.

Bylo by dobré při každé krizi, při každé neshodě, začínat slovy, to já. Přemýšlet o tom, co mohu změnit já. Všichni moc dobře víme, že když nám na druhém něco vadí, že je to častokrát z důvodu, protože nám ukazuje nějakou naši bolest, nějaký náš nedostatek, případně naši slabost. Pokud mi na druhém něco vadí, pak je dobré si vždy položit otázku, *a proč?*, respektive se zamýšlet nad tím, čím jsem vinen já.

Když se podíváme na různé těžkosti, pak můžeme vidět, že mnohdy žádáme, aby se změnil druhý. Když jsou manželé v nějaké krizi, můžeme se bohužel častokrát setkat s tím, že pouze jeden z partnerů chce tuto skutečnost řešit, něco s tím dělat. Už to je velký problém. Ale druhým problémem je také to, že ten partner, který s tím chce něco dělat, to mnohdy myslí tak, že je třeba, aby se druhý změnil. Dělat něco se vztahem pro něho mnohdy znamená – to on se musí změnit.

Deváté zastavení – nevěra

Velkým nebezpečím manželského vztahu je nevěra. A nemyslím teď tím nutně onu nevěru pohlavní, ale můžeme uvažovat o nevěře na mnoha rovinách. Jednu nevěru jsme již nastínili, když jsme uvažovali o tom, že člověk může mít víc rád než svého partnera třeba televizi, či počítač... Mohli bychom jmenovat mnoho dalších věcí. Pod nevěrností si skutečně není třeba (a v manželském vztahu ani není možné) představovat jen onu nevěru sexuální.

Proč člověk tak lehce sklouzne k nevěrnosti? Protože je přeci jednodušší utéct od toho, co ode mě vyžaduje nějaké nároky. A věrnost mnohdy vyžaduje od člověka boj až do krve. Vždyť je mnohdy lepší před druhým utéci do doby, než to vyšumí. Vždyť je snazší věci neřešit a mít svůj klid. Vždyť je příjemnější jít někam s kamarády a nemuset být s tím, s kým mi teď zrovna není příjemně...

Co nic nestojí, za nic nestojí, naopak věci velmi hodnotné, vyžadují o to větší boj. I manželství vyžaduje velký boj. Je nebezpečím, že čím je člověk déle na cestě, tím víc se stává zranitelnějším. Manželství se nerozpadají jen po dvou až pěti letech, ale také třeba, což mnohé už překvapuje, i po pětadvaceti letech. Dochází k tomu proto, že se mimo jiné plíživě dostávala do daného vztahu ona nevěra. Manželé začínají stále více žít jako dva lidé, kteří žijí vedle sebe, nikoli spolu.

Není hrdinské vstoupit do manželství. Není obdivuhodné překonat první překážky. Není neuskutečnitelné překonat první roky manželství... Je ale velkým svědectvím kráčet manželstvím po celá dlouhá léta, snášet různé těžkosti a zůstat stále věrný, onou prvotní věrností – jsem celý tvůj.

Listu Židům nás povzbuzuje – ještě jsme v boji proti hříchu nekladli odpor až do krve. Ve vztahu k manželství můžeme tato slova parafrázovat – ještě jste v boji proti nevěře nekladli odpor až do krve.

Desáté zastavení – sebezřikání se

Pavlův list Filipánům obsahuje nádherný hymnus, který oslavuje Ježíšovo sebezřeknutí – Ježíš Kristus, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí... Je to oslava Ježíšovy „kenoze“, „vyprázdnění se“. V tomto sebezřeknutí ale Ježíš nekončí tím, že se stává člověkem. Toto jeho sebezřeknutí provází i jeho život – stává se nejposlednějším z lidí. K vrcholu tato skutečnost dochází v momentu ukřižování, kdy je zbaven šatů, kdy je vlastě zbaven i lidské důstojnosti. Nic nelpěl tedy nejen na tom, že je rovný Bohu, ale ani na tom, že se stal člověkem – jeho „kenoze“ pokračovala i dál.

Ukazuje se tak jistá Ježíšova otevřenost, ve které není uzavřen do sebe, ale ztrácí se pro druhé. Toto zastavení nás tedy může vést k úvahám, jak je tomu u nás.

Jsme partneři, kteří jsou uzavřeni do sebe, anebo jsme manželstvím, které je také otevřeno ven. Je náš vztah uzavřený jen pro nás, anebo jsme manželstvím, které je aktivní také ven? Myslíme jen na sebe, na svůj prospěch, chráníme důstojnost svého vztahu, anebo jsme ochotni a schopni nastupovat onu cestu „sebezřeknutí se“. Jsme schopni společně obětovat svůj čas ve prospěch druhých?

Mnoho manželství a rodin se v dnešní době uzavírá do sebe. Zavřeme se u sebe doma a do druhých nám nic není. To neodpovídá Ježíšovu „sebezřikání se“.

Jedenácté zastavení – ztratit se pro druhého

V tuto chvíli můžeme doplňovat osmé zastavení, ve kterém jsme přemýšleli o problémech v našem manželství. Zamýšleli jsme se nad tím, že ve vztahu k nedostatkům není dobré začínat slovy „to on“, ale spíše „to já“.

Cílem manželství ale není to, že nebudu obviňovat druhého z toho, že on je vinen. Cílem manželství je ztratit pro druhého svůj život.

Když manželé uzavírají sňatek, pak v tom manželském slibu říkají pozoruhodné věci. Jednou z takových věcí je, že vyjadřují své odevzdání se druhému. Já se ti zcela dávám. Já ti svěřuji svůj život. To ty jsi teď ten, kdo je za můj život zodpovědný. Já jsem zase zodpovědný za ten tvůj. Mohli bychom říci, že oním slibem vyjadřují své rozhodnutí nebýt sebestřednými, těmi, kteří v první řadě usilují o své štěstí, ale naopak, že chtějí v první řadě dobro a štěstí druhého. Manželství by se tak v jistém slova smyslu mělo stát soubojem, ve kterém jeden chce štěstí druhého (ne v první řadě štěstí své). Pro toto štěstí druhého chci ztratit svůj život.

Ježíš na kříži ztratil svůj život pro dobro a štěstí druhých (to se například snažila zachytit také pohádka Anděl Páně, kde anděl Petronel ztrácí své štěstí ve prospěch druhých). Stejným způsobem můžeme uvažovat o manželství. Ježíš nám dává příklad, návod. Ztrať svůj život pro štěstí toho druhého.

Manželství tak není místem, kde plním svá přání, své sny, ale je místem, kde plním přání a sny svého partnera. Když to přeženeme, pak manželství musí být, v dobrém slova smyslu (tedy ne ve stavu, kdy nás to vede do deprese) postaveno na tom, že to já jsem ten, kdo se musí změnit (viz osmé zastavení), to on je ten, kdo musí být šťastný (viz jedenácté zastavení). Pokud v manželství budou dva partneři, kteří to budou mít takto postavené, pak můžeme mluvit o skutečně šťastném manželství. Takové manželství nebude střetem dvou sebestředných osobností, ale bude „soubojem“ dvou lidí, kteří se chtějí ztratit pro toho druhého.

Dvanácté zastavení – odpuštění

Na kříži můžeme hledět na Ježíše, který odpouští svým trýznitelům: Otče, odpusť jim. Ba co víc, Ježíš je ve svém milosrdenství dokonce omlouvá: neboť nevědí, co činí. Ježíš dokáže projevovat své milosrdenství i vůči těm, kteří se mu vysmívají, kteří mu činí ukrutnou bolest, těm, kteří ho prohlašují za prokletého. Dokonce se před Boží tváří staví na jejich stranu – omluv je, protože oni prostě nevědí, co dělají. Kdyby to věděli, tak by to neudělali.

A pak můžeme přemýšlet o sobě. Jak nejsme schopni odpustit těm, kteří se proti nám provinili nějakou prkotinou. Jak nejsme schopni odpustit ani těm, kteří si vůbec neuvědomují, že nám ublížili, protože vůbec nevěděli, že něco učinili... A co je nejhorší, že nejsme schopni častokrát odpustit ani svým nejbližším, svým partnerům!!! Ježíš okamžitě odpouští vrahům, my nejsme schopni po mnohá léta odpustit těm, které milujeme, těm, kterým se chceme zcela dát.

Odpouštění je jednou z věcí, která musí být v našem životě zautomatizovaná, o to více pak v manželství. Odpouštění nemůže a nesmí být otázkou, ale musí být tím, co se uskutečňuje. Již v momentě, kdy mi někdo ubližuje, je třeba mu odpouštět, respektive se stavět na jeho stranu, obhajovat ho před Bohem – on neví, co činí, on neví, že mi ubližuje.

Jedno pravidlo říká, že v manželství nežádá o odpouštění ten, kdo chybil (protože to se mnohdy ani nedá poznat, kdo byl první příčinou, co bylo spouštěcím mechanismem, na který se naválily další události), ale ten, kdo je v tu chvíli silnější, ten, kdo prostě dnes může tomu druhému vyjít vstříc.

Ach, kéž by se v manželských vztazích dennodenně odpouštělo!

Třinácté zastavení – Josef

V evangelijní zprávě čteme o jistém spravedlivém Josefovi z Arimatie, který si vyžádal Ježíšovo tělo. V momentě, kdy je Ježíš prohlášen za prokletého a je největším nebezpečím se k němu přihlásit, tak Josef činí.

Křesťanské manželství se v dnešní době může dostávat do podobných situací. I dnešní doba vyžaduje, abychom se dokázali k Ježíšovi přihlásit, i když je to nebezpečné, i když nás to bude něco stát.

Jedním z cílů manželství je vzájemný prospěch, který můžeme nazvat jako prospěch k věčnosti. Manželství je zde proto, aby uvedlo oba partnery k věčnosti. Dnešní doba ale předkládá jiný pohled a snaží se nám ho stále vnucovat a stále nás o něm přesvědčit. Uživej si. Snaž se obstát v tomto světě. Měj dost financí, dostatečný blahobyt, protože pak budeš šťastný. Přihlásit se ke Kristu a říci, že tohle není smyslem našeho manželství, je mnohdy skutečně hrdinství.

Kolikrát můžeme naslouchat poznámkám, že jsme fanatici, když chceme jít do kostela více, než jen v neděli. Kolikrát slyšíme o tom, že bychom měli dbát na to, aby děti měly hlavně značkové oblečení (jako mají ostatní), že to je přeci důležitější, než to, aby rodiče namísto výdělků ztráceli čas v kostele, činností pro farnost a pro evangelium.

Dnešní sexistická doba nám zdůrazňuje, že hlavní je sexuálně si užít. Zvláště my muži tomuto podléháme mnohem snáz a učení církve tak vnímáme jako něco, co nám překáží, co je pro nás nesrozumitelné, co je pro nás obtížné. Je pro nás obtížné se v tuto chvíli přihlásit ke Kristu a se vší rozhodností říci, v momentě, kdy mě to bude stát velké sebezápory, velké duchovní boje, já patřím Kristu.

Cílem manželství je i vzájemný prospěch manželů. Tento vzájemný prospěch není možný, pokud budeme odmítat být Josefy z Arimatie, pokud budeme odmítat přihlásit se ke Kristu i v těžkých situacích.

Čtrnácté zastavení – ticho

Mě osobně na čtrnáctém zastavení, a vůbec na Bílé sobotě, fascinuje ono ticho. Ježíš prohrál a Bůh se ho nezastává. Je to den, kdy je Ježíš v očích celého světa poražený! Kolikrát musíme přijmout i my, že budeme těmi poraženými.

Manželství skutečně není o tom, kdo prosadí svou. Manželství není o tom, kdo přesvědčí druhého, že měl pravdu. Manželský život s sebou přináší takové situace, kdy bychom to mohli tomu druhému nandat, kdybychom mu mohli dokázat, že jsme měli pravdu, že to já jsem byl ten, kdo to řekl správně, že jsme to měli udělat podle toho, jak jsem to říkal já... Je dobré si osvojit v manželství také postoj „ticha“, postoj toho, kdy přijmu skutečnost, že prohrají...

V dějinách církve se můžeme setkat s dvojím druhem reformátorů. Ti, kteří mluvili a neztichli, když je k tomu církev vyzvala, a ti, kteří ztichli, kteří poslechli. Jako příklad těch prvních můžeme uvést Jana Husa, Martina Luthera... Jako příklad druhých můžeme uvést zástup mnoha světců – sv. Jan Bosco, sv. otec Pio, mnozí reformátoři Tridentské éry, mnozí reformátoři jednotlivých řádů... Ti první přinášeli rozdělení, ti druzí přinášeli skutečnou obnovu církve. Stejný princip platí i v rodině. Ten, kdo neumí být ticho a přijmout prohru (která je mnohdy jen časná), ten nakonec manželství rozděluje. Ten, kdo dokáže přijmout prohru a je ticho, ten manželství mnohdy buduje, posvěcuje.

Častokrát uvádím příklad s dovolenou. Ano, manžel neprosadí to, že se pojedou do hor a místo toho se jede na pláž. Co se ale nestane, zrovna ten týden skoro celý proprší a z lenošení u pláže není nic, místo toho musí být spolu zavření na hotelu. Manžel může v tu chvíli spustit, že to říkal, že kdyby bylo po jeho... A z dovolené se stane peklo. Nebo může být ticho a uvědomit si, že hlavní je to, že jsou spolu. A z dovolené se může stát nádherný čas.

Učme se tomu, že ticho není prohrou, že ticho není nedostatek slov a lásky. Učme se tomu, že ticho je naopak tím, co mnohdy buduje velké věci, že ticho může budovat náš vztah.